

dosarul nr. 3ra-531/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Patrașcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Mihaila, V. Sîrbu)

ÎNCHEIERE

12 iunie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Anton Cardaniuc împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă:

La data de 18 aprilie 2018 Anton Cardaniuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în organele procuraturii din anul 1975 până în anul 2011, având o vechime în muncă de procuror de 33 de ani.

A menționat că începând cu luna decembrie 1998, fiind în funcția de procuror-șef al Procuraturii de Transport Chișinău, analogic procuratura de sector din mun. Chișinău, i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă în baza art. 45 din Legea cu privire la Procuratură nr. 902 din 29 ianuarie 1992, dispunând de toate înlesnirile pentru judecători conform Legii cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995.

A susținut că, cuantumul pensiei i-a fost calculat și ulterior recalculat, în mărime de 80 % din salariul mediu lunar, potrivit funcției deținute de procuror-șef al Procuraturii de Transport Chișinău (analogic procuror-șef al procuraturii de sector) pe care o primea regulat, cu respectarea obligatorie a principiului recalculării pensiei, la fiecare majorare ordinară a salariului mediu lunar al procurorului în exercițiu.

Astfel, odată cu majorarea salariului procurorului în exercițiu în baza Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar, cuantumul pensiei i-a fost recalculat conform dreptului dobândit licit la recalcularea pensiei.

A afirmat că, Casa Națională de Asigurări Sociale a transmis dosarul lui de pensionare în gestiunea Casei Teritoriale de Asigurări Sociale a sectorului Botanica mun. Chișinău, care din motive neîntemeiate l-a lipsit de dreptul dobândit licit.

A declarat că în corespundere cu prevederile art. 34 din Legea nr. 118-XV din 14 martie 2003 cu privire la Procuratură și art. 73 alin. (8) din Legea nr. 294-XVI din 25 decembrie 2008 cu privire la Procuratură, procurorii pensionați, de asemenea beneficiau de dreptul de recalculare a pensiei pentru vechime în muncă odată cu majorarea generală a salariului procurorilor în exercițiu, astfel încât, odată fiindu-i reconfirmat prin Lege dreptul de recalculare a pensiei în mărime de 80 % din salariul procurorului în exercițiu conform funcției deținute, dobândit legal în anul 1998.

A relatat că potrivit Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2005 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, salariul procurorului s-a majorat cu 35%, care se efectuează începând cu 01 ianuarie 2013 (Monitorul Oficial nr.69-74 art. 225). Potrivit art. XXIX din Legea nr. 152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, începând cu 01 august 2016 salariul de funcție al procurorului se stabilește în raport cu salariul judecătorului, conform Legii nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor și Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură, ținându-se cont de nivelul procuraturii în care își desfășoară activitatea și de vechimea în muncă în funcția de procuror.

A invocat că potrivit art. 51 alin. (3) lit. b) și art. 52 lit. b) din Legea nr. 328 din 23 decembrie 2013 privind salarizarea judecătorilor și procurorilor, salariul de funcție al procurorului în Procuratura Generală, cu o vechime în funcția de procuror de peste 16 ani, este în mărime de 4,5 salarii medii pe economie, iar pentru executarea funcției de conducere de procuror-șef al secției din cadrul Procuraturii Generale i se atribuie un spor calculat în raport procentual față de salariul de funcție în mărime de 9%. Aceste condiții de către reclamant au fost și sunt întrunite.

Consideră că, Casa Națională de Asigurări Sociale, din motive neîntemeiate, la momentele respective, nu a efectuat recalcularea pensiei, astfel reclamantul fiind lipsit de dreptul dobândit licit în anul 1998 de recalculare a pensiei, stabilindu-i mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la data de 01 aprilie a fiecărui an.

A afirmat că la 20 februarie 2018 s-a adresat cu o cerere prealabilă întru restabilirea în dreptul de a beneficia de principiul recalculării pensiei în legătură cu majorarea salariului procurorului în funcție potrivit prevederilor Legii nr. 37 din 07 martie 2013 pentru modificarea și completarea Legii nr. 355 din 23 decembrie 2003 cu privire la sistemul de salarizare în sistemul bugetar, Legii nr. 3 din 25 februarie 2016 cu privire la Procuratură și articolului XXIX din Legea nr.152 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, însă la 21 martie 2018 Casa Națională de Asigurări Sociale a expediat în adresa sa decizia nr. C-409/18 din 21 martie 2018, prin care i-a refuzat în admiterea cerințelor menționate în cererea prealabilă.

A solicitat anularea ca fiind ilegală a deciziei CNAS nr. C-409/18 din 21 martie 2018, obligarea pârâtei să-i recalculeze și să-i achite pensia pentru vechime în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef al Procuraturii de Transport Chișinău, cu recalcularea acesteia, în cazul majorării generale a salariului procurorului

în exercițiu, ținându-se cont de funcția deținută la data ieșirii la pensie. Recalcularea de efectuat începând cu 05 aprilie 2013 și până la 31 iulie 2016, conform Legii nr. 37 din 07 martie 2013, prin care a avut loc majorarea salariilor procurorilor cu 35 % și începând cu 01 august 2016, potrivit Legii nr. 152 din 01 iulie 2016 și pe viitor la fiecare majorare a salariului procurorului în exercițiu.

Prin hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Anton Cardaniuc a fost admisă. A fost recunoscută ca fiind ilegală decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. C-409/18 din 21 martie 2018. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze și să achite lui Anton Cardaniuc pensia pentru vechimea în muncă, reieșind din salariul mediu lunar achitat procurorului-șef din cadrul Procuraturii de Transport Chișinău, ținând cont de majorarea salariului procurorului în exercițiu, începând cu data de 05 aprilie 2013.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 18 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că Anton Cardaniuc, activând în funcție de procuror și având vechimea necesară în muncă, întrunește condițiile legale la recalcularea și achitarea pensiei pentru vechime în muncă în cazul majorării generale a salariului procurorului, iar Casa Națională de Asigurări Sociale neîntemeiat a stabilit mărimea pensiei cu aplicarea mecanismului general de indexare a acesteia la 01 aprilie a fiecărui an.

Instanța de apel a accentuat că, dreptul lui Anton Cardaniuc cu aplicarea principiului recalculării pensiei la creșterea ordinară a salariului procurorului în exercițiu este menținut de instanța de jurisdicție constituțională, iar dreptul subiectiv constituit în baza unei legi anterioare nu poate fi atins de cel născut sub imperiul unei legi posterioare.

La data de 05 martie 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 13 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, considerându-le neîntemeiate și ilegale prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei.

A menționat că începând cu 01 iulie 2011, drepturile de pensionare a procurorilor sunt reglementate de prevederile art. 46² din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care nu prevăd faptul că pensiile procurorilor și indemnizațiile viagere se recalculează în cazul majorării generale a salariului procurorilor.

A susținut că prin hotărârea nr. 27 din 20 noiembrie 2011 a Curții Constituționale, au fost recunoscute ca fiind constituționale prevederile Legii nr. 56 din 9 iunie 2011, care reglementează condițiile noi privind asigurarea socială a procurorilor în exercițiu cât și a celor în demisie.

Prin referința depusă la data de 26 aprilie 2019 Anton Cardaniuc, reprezentat de avocatul Eugeniu Catana, a solicitat declararea recursului inadmisibil.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 13 februarie 2019.

Decizia instanței de apel redactată integral a fost expediată în adresa părților la data de 19 februarie 2019, potrivit scrisorii de însoțire nr. 1880 (f.d. 93), la materialele cauzei lipsind date cu privire la recepționarea acesteia de către recurentă.

Astfel, recursul, depus la data de 05 martie 2019 de Casa Națională de Asigurări Sociale, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;

d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat în cauze de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu